

ЗВ'ЯЗДА

№ 151 (4984)
ЛІПЕНЬ
11
СЕРАДА
1934 г.
год выдання XVII

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

СЕННЯ XIV ГАДАВІНА ВЫЗВАЛЕННЯ БЕЛАРУСІ АД БЕЛАПАЛЯКАУ

Пад кіраўніцтвам ленінскай партыі і яе правадыра тав. СТАЛІНА, пры браўкай дапамозе Совецкага Саюза БССР стала квітнеючай рэспублікай вялікай краіны Саветаў

14 ГОД

14 год назад над плазючым Менскам, які беларускі акупацыйны адстапачы ў паніцы перад бясстрашным нацыска-германскай чырвонай арміяй, зліталі агнём і мячом, зноў узвіўся пераможны чырвоны сцяг.

Пролетары і працоўныя Беларусі пад кіраўніцтвам партыі Леніна пры браўкай дапамозе ўсёй краіны Саветаў рабілі дзівіцкі беларускі акупацыйны працяг з нашай савецкай зямлі зграю інтэрвентаў.

Антысавецкі імперыялістычны інтэрвенты выбралі Беларусь як плацдарм для контррэвалюцыйнай вайны супроць краіны Саветаў.

Савецкія дабрадзейцы генерала Дубар'юсінскага, крывавага хваліў праціўшлага праз нашы гарады і вёскі, наша краіна апынулася пад пятой акупацыйнай войскі кайзера Вільгельма.

Пасля пямоцкай акупацыі Беларусь зноў захвалілі войскі беларускіх буржуазіяў. 11 месяцаў дзівіцкі беларускі акупацыйны адстапачы.

Адстапачы месіцаў Броў дурноў пяска, Рабавала лавства Беларусі да дна.

Так пісаў аб гэтых адстапачы адстапачы народны паэт Савецкай Беларусі Яна Купала і гэтыя словы — артыкул дакумента праўды.

Успомнім загады генерала Шен'тыцкага, які адкрыта і шчыра выказаў тое, што было загады расправавана ў генеральных штабах імперыялізма.

Успомнім яго загады: «Знішчыць усё да аднаго комуністаў».

Успомнім яго загады: «Ставіць усю Беларусь».

Успомнім руіны і шмёнцы, тысячы расстраляных і закатаваных рабочых і сялян, савецкіх вёсак, разбураныя гарады.

Беларускія контррэвалюцыйныя пазіцыі верай і праўдай сужылі імперыялістычным інтэрвентам. Яны рабілі ўсё, што толькі маглі, каб прадаць нашу краіну, каб садзіць рэвалюцыйны рух, каб перастварыць Беларусь у калонію імперыялізма.

У Лондан, Парыж, у Варшаву, Боню, Берлін і чорнасоценным беларускім генералам яны пісалі сабраныя пісьмы, просячы больш штыкоў, больш гармат, каб пасадзіць на пачы рабочым і сялянам памешчыка і шпаталіста.

Як сабака, што вядзе перад тым хто кіне ёй лепшую косцю, контррэвалюцыйныя беларускія нацдымы прадаваліся лобом за фунты, за маркі, за злотыя і кроны, хто больш заплатіць.

Марыянетны імперыялізм, прыслушны інтэрвентаў — усё гэтыя Лейкі, Ластоўскія, Лудзевічы і К' наперабой пісалі і Вільгельму, і Дэнікіну, і ў Лондан, і ў Варшаву, і ў Парыж, што «Беларусь гэта не толькі найбольш выгодны плацдарм для наступлення на польскую Маскву».

«Ваша імператарская валікасьць, пан прэм'ер, пан маршал, пан генерал, — з усё сваіх сіл запэўніў аперэтычны ўрад так званай БНР — Беларусь гэта яшчэ лес, палка, шчынар, запалкі, пясчо, лён, масла, гусі і сена». Ад гэтых словаў, плашчце і барыце.

Не менш пуслоўна росло, рэвалюцыйна інтэрвентаў, ролю здарнага выплывалі ўсе дробна-буржуазныя

нацыяналістычныя партыі — бунд, эсэры, беларуская грамада. Але непахісна, як граніты ўдэс, і бізмерна, як паветраныя абшары, аднапаць пролетарыята, аднапаць народных мас партыі Леніна — Сталіна, справе пролетарскай рэвалюцыі.

Але моцны, як сталі, браці савецкіх працоўных усёх нацыяналістычных у краіне Саветаў.

Але справе вызвалення БССР перагартна кіраваў лепшы вучань мудрайшага і мудрайшага чалавецтва, лепшы сэрвіс Леніна, наш правадыр і лобімі таварыш, найвялікі прадаўцаў ланіскай нацыяналістычнай ланіткі — Сталіна.

Вось гэта — выправавана кіраваў ініцыятыўна партыі Леніна — Сталіна, беззаветная дапамога ўсяго СССР, беззаветная гатоўнасць мас акупацыйныя за сваю сацыялістычную праўду і забяспечыла тое, што ініцыятыўна Савецкай Беларусі, як і ўсяго Савеза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік, пераможна ўволадзіла вялікі будучына быскасавага сацыялістычнага грамадства.

Наша сёння — гэта грандыёзны трыумф нацыяналістычнай партыі Леніна — Сталіна. Гіганты сацыялістычнай індустрыі, яны вырасілі на былых болатых і пустырах, перамогі калгаснага ладу, бурны росквіт беларускай культуры нацыяналістычнай на форме і сацыялістычнай на зместу — усё гэта стала магчымым дзякуючы лепшаму кіраваўніцтву нашай партыі, дзякуючы шчыльнай браўкай дапамозе ўсяго СССР.

Гістарычную гадавіну вызвалення БССР пролетары і калгаснікі адстапачы новым уздымам творчага антузізму, новай хвалі сацыялістычнага саборніцтва, каб наша рэспубліка была ў ліку перадавых і вялікай сім'і браціх рэспублік, каб мы атрымаць вышэйшую ўзнагароду рэвалюцыі — ордэн Леніна.

Савецкі Саюз даказаў усюму свету, што ён настойліва ажыццяўляе палітыку міру. Але вялікімі коды буржуазіяў, каб выйці з Крыжэса, правакучы новую вайну, новую антысавецкую інтэрвентыю.

Будзёнка мадаваць абаронадольнасць СССР — нашай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Вышэй сцяг ланіскага пролетарскага інтэрнацыяналізма!

Дыктатура пролетарыята ў Беларусі, як у састаўнай частцы былой Расійскай імперыі, была зававана працоўнымі масамі Беларусі разам з працоўнымі Ленінграда і Масквы, Растова і Харькова, Тулы і Ніжняга Ноўгарада пад кіраўніцтвам Влэдзімера Ільіча ЛЕНІНА і яго партыі, і агалошана адначасова з Ленінградом і Масквой 25 красавіка 1917 г. вялікім пафтаннем рабочых і сялян, саўдзат і матрасаў. Усе даўнейшыя даты на працягу ўсёх мінулых год з'яўляюцца толькі вертэвастымі сцэнамі, якія адзначаюць асобныя этапы ў барацьбе за замацаванне заваяванай Вялікага Оксідора, перамогі і паражэнні працоўных мас і поспехі іх работы на сацыялістычнаму будаўніцтву.

Агалошэне БССР 1-га студзеня 1919 г. з'яўляецца адным з тых пераважных дзюлоў, які адстапачы поспехі першых 14 месяцаў Оксідорскай рэвалюцыі, адзначае новую перамогу пролетарыята і сялянства, адным з паваротаў, які намячае палыбленне і пашырэнне задач рэвалюцыі, намячае шырокі перахвалі сацыялістычнага перабудавання ўсяго грамадства, і ў тым ліку і ў галіне нацыяналістычнай і культурнага будаўніцтва.

Вызваленне БССР 11-га ліпеня 1920 года з-пад беларускіх акупацый з'яўляецца другім пераважным дзюлом, абедзве гэтыя даты, гэты павароты ў гісторыі Савецкай улады ў Беларусі былі звязаны з перамогамі пролетарыята ўсяго Савеза Савеза; больш таго, яны былі рэзультатам умацавання дыктатуры пролетарыята ў СССР, рэзультатам згуртавання вакол савецкай улады новых мільянаў рабочых і сялян, рэзультатам росту сусветнай пролетарскай рэвалюцыі, рэзультатам перамогі Чырвонай арміі.

Але на гэтых шляхах разгорваліся і ўмацавання Оксідорскай рэвалюцыі перад беларускім пролетарыятам і сялянствам унікалі труднасці мясцовага паракку, вынікаючыя з беларускай абстапоў-

*) Выянткі з кнігі т. Кнорына.

ЗАМЕТКІ К ГІСТОРЫІ ПРОЛЕТАРЫЯТА У БЕЛАРУСІ *)

В. КНОРЫН

кі, які прышлося перамагчы комуністам Беларусі, пад агульным кіраўніцтвам ВКП(б).

К моманту беларускай вайны беларусеае пытанне ўзялося на значную вышыню. Нацыя беларускіх нацыяналістаў на вырашэнне беларускага пытання ў выніку сусветнай вайны рухнулі. Гэтым быў нанесен рашучы ўдар ідэі буржуазна-дэмакратычнай Беларусі. Беларускае арыентацыя ў рэзультата акупацыйнай палітыкі нацыяналістычнай арыентацыі на беларускія сілы, якіх у той час у партыі было мала.

Упаследку, пры змене сітуацыі, пры новых труднасцях атала яна, што дробнабуржуазны груз у вылядзе эсэраў можа затрымаў-бы манеўраванне маладога беларускага ўрада і прыб'е сы шмат шкоды справе пролетарскай дыктатуры БССР. Меркаванне ж аб перахопе беларускіх кадраў аказалася таксама ліпшым: на бок падтрыманьня Савецкай улады перайшлі значныя групы маладой беларускай інтэлігенцыі, якая агіт'іна змагалася супроць беларускай акупацыі, якая памагла партыі выкапаць яе задачы, пакуль сталі падрастаць для кіруючай работы кадры беларускіх рабочых і сялян, праціўшых школу рэвалюцыі, у пазівоў масавай рабоце — на фабрыках, у сельсаветах, у валасных выкамовах, у рэдах Чырвонай арміі, грамадзянскай вайны.

Дзякуючы тэму што наша партыя не давала нікому ніякіх уступак у пытанні аб асновай заваяваць Оксідора — пытанні аб дыктатуры пролетарыята — аса стварыла ўмовы для БССР, для сацыялістычнага будаўніцтва БНР. Яна замацавала асновавую ўмову сацыялізму БССР — блок рабочых і сялян пад кіраўніцтвам рабочага класа.

З гэтых кароткіх замечак выцякае пачынаць вывадаў.

Першы. БССР была ўтворана сямімі рабочымі і сялянамі пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі.

Гэта пастанова была выкачана тым, што ва ўмовах рэвалюцыйнай хвалі, ва ўмовах нашага наступлення на Варшаву, ва ўмовах рооту рэвалюцыйным сіл на Захадзе можна было разлічваць на дапамогу палыбленне тых мас, якіх усё яшчэ ішлі за гэтымі партыямі. Гэта пастанова была выкачана на тым, што партыя думала неабходным выкарыстаць усё рэвалюцыйнае ўвагуае-асноўнае бліж БССР асабіста звяртаючы ўвагу

на беларускія сілы, якіх у той час у партыі было мала.

Упаследку, пры змене сітуацыі, пры новых труднасцях атала яна, што дробнабуржуазны груз у вылядзе эсэраў можа затрымаў-бы манеўраванне маладога беларускага ўрада і прыб'е сы шмат шкоды справе пролетарскай дыктатуры БССР. Меркаванне ж аб перахопе беларускіх кадраў аказалася таксама ліпшым: на бок падтрыманьня Савецкай улады перайшлі значныя групы маладой беларускай інтэлігенцыі, якая агіт'іна змагалася супроць беларускай акупацыі, якая памагла партыі выкапаць яе задачы, пакуль сталі падрастаць для кіруючай работы кадры беларускіх рабочых і сялян, праціўшых школу рэвалюцыі, у пазівоў масавай рабоце — на фабрыках, у сельсаветах, у валасных выкамовах, у рэдах Чырвонай арміі, грамадзянскай вайны.

Дзякуючы тэму што наша партыя не давала нікому ніякіх уступак у пытанні аб асновай заваяваць Оксідора — пытанні аб дыктатуры пролетарыята — аса стварыла ўмовы для БССР, для сацыялістычнага будаўніцтва БНР. Яна замацавала асновавую ўмову сацыялізму БССР — блок рабочых і сялян пад кіраўніцтвам рабочага класа.

З гэтых кароткіх замечак выцякае пачынаць вывадаў.

Першы. БССР была ўтворана сямімі рабочымі і сялянамі пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі.

АБ СПЫНЕННІ КАЛГАСНАГА ГАНДЛЮ БУЛЬБАМ І ДЭЗАГАТОВАН БУЛЬБАМ ДА ПОУНАГА ВЫКАНАННЯ ДЗЯРЖАУНЫХ ПЛАНУ БУЛЬБАЗАГАТОВАК І ЗАРЫПНІ НАСЕННАГА ФОНДУ

ПАСТАНОВА СНК БССР І ЦК КП(б)Б

На падставе арт. 8 пастанова СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 20-11-1933 г. «Аб абавязковай пастаўцы бульбы дэжэрава калгасамі і аднаасобнымі гаспадаркамі» — СНК БССР і ЦК КП(б)Б пастанавілі:

Уперад да поўнага выканання пана бульбазагатавак у пэрым па

Другі. БССР магчыма былі ўтворана толькі ў шопным савезе рабочых і сялян ўсёх існых частак СССР і пры іх дапамозе ў выніку агульных рэвалюцыйных перамог рускага і міжнароднага пролетарыята.

Трэці. БССР была ўтворана ў барацьбе супроць дробнабуржуазных нацыяналістычных і нацыяналістычна-сацыялістычных партыі і пасобных іх «правадзюроў», якіх у моманты ўдому рэвалюцыйнай хвалі паддавалася да комуністаў, каб пры першым ваганні ішлі далей адкіць у лагер ворага.

Чацвёрты. БССР была ўтворана і замацавана ў барацьбе за правільную ланіскаю лінію партыі, у барацьбе супроць спроб «змяжчэння» дыктатуры пролетарыята, у барацьбе супроць розных ухілаў.

Пяты. БССР не толькі была ўтворана рукамі рабочых і сялян, але з першага дня свайго існавання яна павінна была пераканацца, што не старая інтэлігенцыя будзе складаць кадры сацыялістычнага будаўніцтва ў ёй, — між іных, і культурнага будаўніцтва, — што гэтыя кадры вырастаюць толькі з саміх рабочых і сялянскіх мас, з тых, хто прапрабуў у гадзі рэвалюцыйнай тудую работу на фабрыках, у сёлах, валасках, раёнах, Чырвонай арміі. Гэтыя кадры растуць з кожным днём, расце іх воля і рэвалюцыйная вытрымка. Расце сазнанне шырокіх рабочых мас рабочы і сялян, расце іх гатоўнасць ахвотнаць сябе за дыктатуру пролетарыята, за сацыялістычнае будаўніцтва, за комунізм.

Уперад да поўнага выканання пана бульбазагатавак у пэрым па

УРАЧЫСТЫ ПЛЕНУМ МЕНСКАГА ГОРСОВЕТА

Учора адбыўся ў ланіскай тэатра-сада «Профінтэрн» урачысты пленум Менскага гарадскога савеза сумесна з прадаўцамі партыйных, савецкіх і прафесійнальных арганізацый, прысвечаны 14-годдзю вызвалення Беларусі ад беларускага.

У прэзідыум выбрана бюро ЦК КП(б)Б, бюро гаркома КП(б)Б, прэзідыум ЦВК, СНК, бюро ЦК ЛСМБ і дэлегацыя замежных рабочых і дэлегацыя прадстаўнікоў партыі, савецкіх і прафесійнальных арганізацый, прысвечаны 14-годдзю вызвалення Беларусі ад беларускага.

Пад гучныя воплескі выбраны ў ганаровы прэзідыум Пленума ЦК ВКП(б) на чале з тав. Сталіным, тав. Дэмітраў, Ленскі і сакратар ЦК КП(б)Б тав. Гінало.

Пасля выбарнага прэзідыума дакладам аб гістарычнай гадавіне выступіў сакратар ЦВК БССР тав. Ляўкоў, які спыніўся на пасобных момантах гераічнай барацьбы доблеснай Чырвонай арміі з беларускімі акупацыйнымі.

Тав. Ляўкоў прывёзшы прыклады велізарных дасягненняў асабіста Савецкай Беларусі пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі, у брацім савезе з працоўнымі ўсяго Савецкага Саюза.

Яшчэ больш мабілізуем свае сілы на далейшую барацьбу за перамогу на ўсёх франтах нашага сацыялістычнага будаўніцтва.

Завоюем адно з першых месцаў браўкай сім'і народаў Савецкіх Соцыялістычных рэспублік. На гэтым канчае свой даклад тав. Ляўкоў.

Пад гучныя воплескі пасланы прывітальныя тэлеграмы тт. Сталіну, Кагановічу, Молатаву, Варашылаву, Калініну і Гікало.

АБ СПЫНЕННІ КАЛГАСНАГА І ІНДЫВІДУАЛЬНАГА СЯЛЯНСКАГА ГАНДЛЮ ХЛЕБАМ

ПАСТАНОВА СНК БССР І ЦК КП(б)Б

Совет Народных Камісарыятаў БССР і ЦК КП(б)Б паставілі:

1. Спыніць з 15 ліпеня 1934 г. калгасны і індывідуальны селянскі гандль хлебам, а таксама завяртаванне вучку званна спажывецкай казее-традыі.

2. Пацвердзіць, што калгасны індывідуальна-селянскі гандль хлебам будзе дазволена толькі пасля поўнага выканання ўстапоўленага пана зернапаставак з урэдкам 1934 г., звароту насенна і харчовай палк і натуралітаты за рабобы МТС, а таксама засяліць калгасамі поўнасаю пасенных і мін малых фуражных фондаў на БССР у дэлым.

Старшыня СНК БССР ГАЛАДЗЕЛ. За сакратара ЦК КП(б)Б РЫСІН.

Ліпенская каміюнацыя імянь ЛРТ-БЕЛ-12

НЯХАЙ ЖЫВЕ НАЦЫЯЛАЛЬНАЯ ПАЛІТЫКА ЛЕНІНА-СТАЛІНА! НЯХАЙ ЖЫВЕ І МАЦНЕЕ БРАЦКІ САЮЗ НАРОДАУ СССР!

Наўкруг, як вокам акінуць, раз-хляса на дзесяткі кіламетраў топка балотыста нізіна. Дробныя пікі лісоў, кожным дэраўном аспірачыся на мяккае лямата кун'е ў лужынах рудзе вады, дынамічным маштамаў успілае гудраўнае зямлю тарфяністае мясы. То сям, то там, на ўсход і на захад, мясцінамі вы-стаўляюць пукатыя ўзгрудкі. Амаль усе іны выпераблены, агараны і шарэць авасіамі нізкіх асоў, рэдкіх бубянім пшэбем або тонка-співаковым, худакалоесым жытам. Ходь гэтыя ўзгрудкі штогод дбайна разрыхляюцца плугам ды бараном—вызвая гліна перашкодзіць добрым уражкам пасевных зямлі ці бубяні-цы. Але пярдае зямлі тут бобяні-га, і год ад году іна мусіць расціць забяжыну. Сухое зямлі не так многа, каб ён кідацца.

І з ён ўпарта змагаюцца бабога, шчыльна падступавым да жоўзата ўзгрудка, апаравачым яго вадкім поёсам лістае іржавае надмі. Жа-рошчкі і рачушчкі вады абгале ў вадкае возера, але не столькі ў жоўзата зямлі, над імпастым кун'ем ды калчэвай асовай, што, вядец-ца, усёй дэжка сцячы. Выцдам во-зера ў абым вылівае не з свай рагоў нейкімі выявілімі падземні-мі жэмлі. Ва шмюці мясцах азэр-ных берагі сцяраюцца ў густыні шырокалістага чарота, і толькі зрад-ку вады ўпіраюцца ў легкарынад-кую тарфяністую зямлю. У зіль-ным абрамленні лісоў возера піха сіноа агроміотым прадаўтаватым акном.

Неўдалёк ад яго, пры старым, асадыным бярэзавым прысадым, тракце, ўшарочыся ў сугайнога ўзгрудка прыліпшыя была вёска Арахі. Яе прымаіла не бедная гле-ба ўзгрудка сухое зямлі, а возе-ра сваім запасам рыбы. Шукаючы таланта да жыцця, арахіцкі зай-маліся рыбай лоўля, пастаўляю-чы рыбу ў Оршу, Віцебск, Дуброў-ку, Вабінскі.

Так праходзілі гады і дзесяткі гадоў. Над возерам, над веймар-нымі вакоц лісоў, над прытулені-мі да сухіх мясцін хаткам, а веча-ра да ранку, а то і цэлымі сут-камі, вісела шырма палёккі туману. Букакі, гравікі снелкі-парожкі му-ра віліся на тонкай зямлі, накіроў-валічыся густымі зароскамі да во-зера. Сюды і туды, з вёскі да во-зера і назад, падкасаўшы штаны, трамбавалі іх грунт ног арахіцкіх. У шэрані туману хаваліся шэрыя сечі.

І вось грывіць магутны Окцябр. Бурылава гвалі рабочага гневу амаль залуцаў творыць ўздым прачіных мас. Зямля прадаставіла ба-гатыя скарбы на карысць шырока-дэўнотаму сацыялістичнаму бу-дучыству. Рашуча ступіла больш-віцкая нага і на акінутую Асінаў-скую дрыгву. І дрыгва азіла, азіла.

Над маўніава туманна нізінаю азгучалі рэзвыя перастукі сакор, а-тарачелі землеканальныя машыны. Лёвы ланат і рыдывае мякка вавы-ліса ў пухкуу глебу тарфю. На роў-ных глыбокіх канаах пабурчела на-сечкі руды вады. У цэлым згова-га вёска неўдалец ад Арахіцка-на і мёркванні савенкага будаўні-ка і сапскага электрыка, і хутка вы-рудавалі і рыдывае мякка вавы-ліса ў пухкуу глебу тарфю. На роў-ных глыбокіх канаах пабурчела на-сечкі руды вады. У цэлым згова-га вёска неўдалец ад Арахіцка-на і мёркванні савенкага будаўні-ка і сапскага электрыка, і хутка вы-рудавалі і рыдывае мякка вавы-ліса ў пухкуу глебу тарфю.

На прасторым участку, адлітым ад леса, як на міху пудоўнага ма-ла, узняліся над возерам леса: шы-ры магутны, трохкомны будынак электрастанцыі, некалькі маіных будынкаў для надобных машына-раб, трансфарматарны будкі, уст-раіненныя стаянцы. Ва ўсе канцы прыступілі правядзі, абмінючы вёскі і поле. Загудзелі рейкі над неспіваковым прабогам павялоў, поў-ных асінаўскім тарфам. Сотні тон прыбылае яго імпасна да шара-рата будынка, дзе разанітка да ва-ганеткаў, адрываючыся ад састаяк, чысна следуючы на функцыйнай перадачы над высюці дач пастаў-ляючы сваё амястоўнае ў неспіва-кым жорды бундэраў. Тры азіраю-чы істых каткі павінаю беспраробна пастаўляць паравую страву дум-дэспітэччым турбагенератарам.

Стройны харатумы над дасіпні-ным і доайным догадым ударнікам Смільоіна і Юсіава, адні пры дру-гім, ушарочышы імпастымі веймар-нымі, гошы на вычварныя пер-рапеліты ўсінейшая тысячы кіло-ват дарагоа энергіі. Размёркваная ў регулятарна-штэпным адрэале, яна цыць па густой сечы правалоў у Віцебск, Дуброўку, Оршу, Пеню, Магілёў, Сотні вералікі выспра-дальнай «Дэіна», дзесяткі па-чашна-трымацінах машыні «НМ» і каладры Дуброўны і Шклова, ма-сакамбінат Оршы і фабрыка шпуга-кага шоды ў Магілёве, дзесяткі маторы і ліхтарні і ішых прад-прыствоў жывацца токам БедДРОС. Вынята з зямлі, з ба-лото, сфармаваліся ў кубні, прасу-шаная і праветраная торфяная маса Асінаўкі дзень у дзень вылівае з сече 15 тыс. кілават энергіі.

Над балотам агні электрычнасці, і як гэтыя агні, з'яўляючыся ара-хоўцаў.

— Іных сляўных часоў дачакалі-ся мы! Годзе сцяпці вострад лу-чынаю, выжучы веткі. Досцід ну-дзец у кншоўзасці звансці абле-свай рыбе. Пярэд нам адкрыты новы свет: хочаш—ідзі працу на электрастанцыю, хочаш—на торф, а хочаш—лав рыбу для пастаўкі па-сёлкаўскай сталовай. Якую цудоў-ную змену ў наша жыццё ўнеслі большавікі!

Так гаворыць сёмы дзядуля ара-хоўец, якому было суждана пера-жыць дэжэе мінулае і стрэць но-выя прамоны часоў. Новы час, які замест рыбы, вылівае з балота пу-доўны агонь і, авяцілішы пасваля і хаты, пагнаў яго дротам у

— Віцебск—6.500 кілават пара ў пару;
Шклоў—дзев тысяч;
Магілёў—больш тысячы.
Оршу...
І таго ўжо ім мала: пасутрач па-суцца вядзі ад...
Віцебска на месяц 3.745 тысяч кілават;
Шклова—да мяльня;
Магілёва—600 тысяч;
Оршу—чужэ-ж колькасць бадай...
Але з 15 тысяч у суткі, што дае Асінаўд дзесяткі процантаў трыба на ўласныя патрэбы. Стаянцы, надоб-ныя прапрыёмствам, два інаскы, 70 тысяч...
Восем процантаў гудбае дарагоа сетка. 12.000 кілават гуці мада для прамысловасці. Прамысловасць у сваім несупынным роце з кожным годам вымагае ўсё большай коль-касці энергіі. І БедДРОС гэта адту-лае: год у год яго прадукцыянась-падымаецца. 60 мільёнаў кілават-гадоў у 1932 г. вырасілі ў 65 міль-ёнаў у 1933 г. і маюць дасягнуць 70 мільёнаў у багучым, 1934 годзе.

— У 1934 годзе,—азгучае кіраў-нік БедДРОСа тав. Лабарюў,—мы му-зіць сабіцца мношх дасягненяў. Пасля капітальнага рамонту ўсіх трох катлоў мы павінамы падыць лічбу вырацоўкі да 17 тысяч кі-лават.

Мы ведаем, што наша энергія па-кудзь яшчэ дарага. Але ўжо і тут сеч павінамы зрукі: 16,21 кап. за кілават-гадоўку ў першым квартале змяніліся на 13,44 кап. у другім. Гэта лічба будзе і далей зніжацца. Трыба саваніца, што на пачатку года кірку падвала Асінаўка з ап-тымі саче мутай залосіцы беззана-ным алдам на возель і аіку.

Гэты план вылічае надзея на хуткі пуск другой тэры БедДРОС. Рассавачым навакола баўзэрыя на-строі, яна ўпэўнена падымаецца ўгару, вырастаючы з тах-жа балот, бліжэй да возера. Густы пераліт рынтаваннаўжо азраўнае з дэ-жам старога будынка. Высокая ве-жа гошыца ўгару за дэымі сілу-чымі маіноў. Праца на пабудове ў рад чароты рысае сваё інагула-скае больш на трэцю частку суча-най. Трыццаць тысяч кілават-гадоў Страсаеніца яшчэ болей ад гулу пізіна. Шмат арчэй расіацця свят-ла над прасторам.

Шыльня ўарокі ўзбюжа змяра-юць неаглядны прасторы толькі пізіны, над нізкаростым лісокам на мяккім кун'і, на вадзе, што рудзе ад тоўстага покладу тлустага тор-фу. Вагроністыя азілкі цагунца даўна на ўсход аж да самага Кра-нага. Пчюга, што кожнага новаа ча-рга павылівае колькасць патрэбы асінаўскага асіну на сотні тон. 350 тон на асіну надвоіць другая чарга. Што-ж на оіда. Навакола а-ліца на 80 год. Так прыбіла, вы-ліцае інжынер Каспаровіч. Але многія готу лічбу воляна акружа-юць да сотні.

Сотні гадоў, растуць ўсё на но-выя чаргі, уздымаючы стойка кады да палом, турбіну за турбінай, па-шпавачы трансфарматар на поле і гусечы правалоў, будзе пераможна маіноў БедДРОС над прасторам гарышчым агні над абуджаным ба-лотоам. І гудкі паравоў ды вавы-цы стаянчых сірэн усё трыа-сцей, вешчачыць вялікай краіне і цоламу свету аб няспынным вялікі і слаўных перамогах рабочага класа на чале з яго мудрым не-дэдыром-коммуністична партыяна справе пабудовы асінаўскага.

3 МАТЭРЫАЛАЎ ІНСТЫТУТА ГІСТОРЫІ ПАРТЫІ І МУЗЕЯ РЭВОЛЮЦЫІ
КОПІЯ
ТЭЛЕГРАМА АБ ВЫЗВАЛЕННІ АД БЕЛАПАЛІАЎ У 1920 ГОДЗЕ Г. МЕНСКА

Перадвіце таварышы Крывіцкіаму белапалікі ўходам зруйнавалі горад КОСНА ўсе казармы спалілі КОСНА абодва пазылі ўз-рвані і спалілі КРОПКА амаль усё коней спліскіх і з іх дэароў выгналі КРОПКА перад ўходам урываліся ў дамы КОСНА за усё горадзе зруйнавалі і аграбілі магазіны КОСНА гвалцілі мячын КРОПКА за некалькі гады да ўваходу чырвоных у горад, узар-вілі для чысткі горада аднаўлення станцыі і іш КРОПКА тры-ба пладуць аб арганізацыі Гродненскага губэрнаўска трыба пры-сць мячым больш партыіных працоўнікаў для Менскай гу-бэрні ўсе маіныкі якія эндохліца ў аддэле раўковаў павінамы тарынаю адрывіць. Менск усё КНОРЫН ЧАРВЯКОЎ пры вярале ДАЛЕЦКІ КРЫВІЦКІ

ЗВЕРСТВЫ БЕЛАПАЛІАКАЎ У ПІНСКУ
Сімон Рыкворт, член амерыкан-скай камісіі па харчаванню, прыбыў у Пінск для перадачы грошай, пры-сланых з Амерыкі і прызначаных для размярвання ў Пінску.
У суботу, 5 красавіка 1919 г. пін-скае насельніцтва, пераважна лўраі, было прыгнута да працоўнай вы-вінаюці (чыстыя казары, рубка дроў і збрэнне бульбы). Каля 5 га-доў а паўдні двох юнакоў, заўва-жыўшы набліжаючыся салдат, па-вярнулі да лўрэіскага нуроднага до-ма Бет-ам. Салдаты паспелі за імі. У павінаюцім знаходзіліся не-калькі дзесяткі чалавек. Адны са-барліся на павіджэнне сініскага казпэратыва, нападжэнне з дэароў каменданта горада; другія прышлі для атрымання справы ў сувязі з прыбыццём грошай з Амерыкі. Спс асоб, на імя якіх атрыманы грошы, быў вывешан у памяшканні Бет-ама. Сэй-той з прысутных ча-таў гэзаты. Салдаты хачелі былі ар-правіць усіх прысутных на прыму-сальныя работы, але хабарам іх удало-сць апазыцыі. Адны, не прышоўшы чыстача павінаў Бет-ама, у змя-шчале павінаў ачыміліца пры-шчы атрад салдат і акружыў народ-ны дом. Некалькі салдат уварвалі ў памяшканне і вышлікалі сваім з'яўленнем вялікі перапалох сярод сабраўшыхся. Азіз з іх—Майсей Глоуберман—у жаху падаўся і вы-

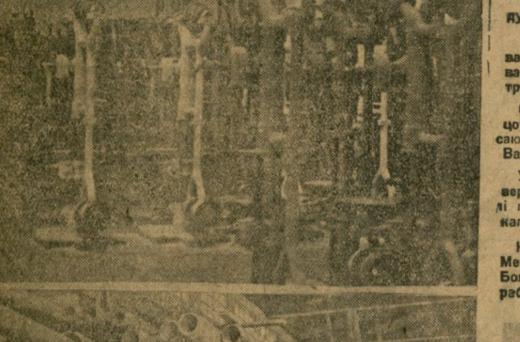
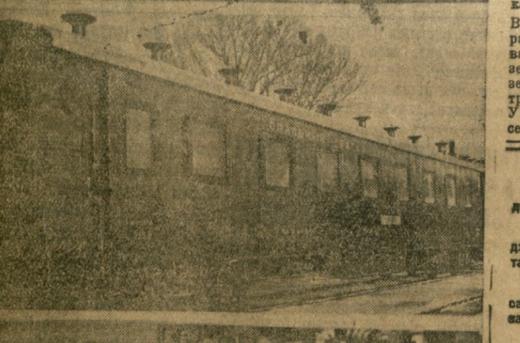
ПІСЬМО АД М НОСКАГА „ЧЫРВОНАГА КРЫКА“
Дарагія таварышы! Ад імя на-шых многастрадаўных таварышоў зварачаем да вас з просьбай нааджадна ўсімімі ордкамі дабі-ца таго, каб зарэз-жа былі сплне-ны ішвэітарскія катванні над

МОЛАДЗЬ ПРАГНЕ НЕЛЕГАЛЬНАЙ РАБОТЫ
Пісьмо з Менска, атрыманае ў Смаленску ў Верасні 1919 г.
Работа ў Менску наладжанаюца. Усе сілы накіравалі ў профсаюзы і працум срод моладзі. У часоўны біора профсаюзы мы маем боль-шасць. Будыаўцы за работу бярэ-ца не энергічна. Была сароба пра-вага буда заханіць ушны ў профсаюзах, але без поспеху. Спра-ва інае, як хатім мы.
Моладзь прагне нелегальнай ра-боты, за справу бярэцца энергі-чна. Быў адін нелегальны сход. Адрываем выцярыі курс для на-шай-моладзі. З дэйтнермі сувязі

РУКАПІСНАЯ АДЗВА (РАСПАЧУОДЖВАЛАСЯ ў БАРЫСАЎСКИМ ПАВЕЦЕ, 1920 ГОД, КРАСАВІК).
ТАВАРЫШЫ СЯЛІНЕ,
вы памятаеце, што абяцаалі вам безапальскія белаварышцы. Яны гаварылі, што дадуць вам і тавары, і хлеб, і зямлю. Але ці збудо-сца гэта? Не. Вы скарі зноў рабаці дамешчыкаў і капіталістаў. Вы страцілі зямлю, якую адабралі ў графа Забелла, памешчыкаў Вань-ковіча і Рэгулакага. У вас, ба-руць апошнюю скаціну, апошні хлеб, апошняе дабро. Эксплаатата ры і безаручкі вашымі мизалым

- НА ФОТО (зверху ўніз):
1. Помнік Леніну на Дома Ура-да. Работа скульптара А. Манізера.
  2. Трансфарматары Беларускай дзяржаўнай электрастанцыі імя тав. Сталіна.
  3. Спальны вагон сёінга экспра-са. Тэнія вагоны выпускаюцца заводам імя Мяснікова.
  4. Свідрывальныя вэрштаты пра-дучыцы завода імя Варашылава.
  5. Новал галіна вытворчасці ара-ваапрацоўчага завода імя Моната-на — драўляныя каналізацыйныя трубы.
  6. Складаная машына для апра-цоўкі торфу, упершыню ў Савецкім саюзе, выпушчана заводам імя Варашылава.

- УНІЗ: ВЕРХНІ РАД — 1. Уні-версітэці гарадон у Менску. 2. Ялі пры фабрыцы «Окцябр». 3. Ялі нагаса імя Чарвякова.
- НІЖНІ РАД: 1. Фізікультурні Менска на парадзе. 2. Ялі нагаса Большэвіцкай МТС. 3. Новы дом рабочых і ІТР у Менску.

ЗАКЛІК КОМПАРТІЇ ГАЛАНДЫ

ЮНДАН, 9 ліпеня. (БЕЛТА). Як зазначаюць у Галандыі, уора Астэрдам прыбыла п'ятая чаргова...

Не глядзячы на гэтыя меры, уора калі докжэ зноў абдылася сутычка. Кіраўніцтва было пабудавана барыкада вышэйшай у 5 футу...

Учора некалькі тысяч чалавек сабраліся на мітынг у Роттардам, дзе павінен быў выступіць лідэр кампартыі дэ-Віссер. Паліцыя забараніла мітынг...

Хочь камуністычная «ТРЫУНА» забаронена і яе пашанцаваная зьявіцца паліцыяй, учора вышэй нумар газет...

Хочь камуністычная «ТРЫУНА» забаронена і яе пашанцаваная зьявіцца паліцыяй, учора вышэй нумар газет з заклікам да рабочых аб'яднаць усеагульную забастоўку...

БАРЫКАДНЫЯ БАІ У АМСТЭРДАМЕ ПРАДАЖАЮЦА

АМСТЭРДАМ, 9 ліпеня. (БЕЛТА). У раёне Астэрдама, дзе жыўць партыяны рабочыя Эндландыя, учора ўвечары зноў пачаліся барыкадныя баі паміж рабочымі, з аднаго боку, і паліцыяй і войскамі — з другога...

ПЛЕNUM ЦК КОМПАРТІЇ ЗША

НЬЮ-ЁРК, 9 ліпеня. (БЕЛТА). 30 чэрвеня на 9 ліпеня адбыўся пленум ЦК і партыі ЗША. Падкрэслена неабходнасць умацавання партыі ў якасці прароцкага і арганізатарскага цэнтру...

ГАГАЧОЎСКАЯ ШКОЛА ФЭВ МАБЕЛЬШЫКАЎ

вучылі на 1934-35 навуч. год у колькасці 60 асоб. Школа рыхтуе кваліфікаваных мебельшчыкаў-чарвопадраўчыкаў для прамысловасці. Прымаюцца асобы скончыўшы 6 і 7 класу, ва ўзросце ад 15 да 19 год...

КАНЦЛАГЕРЫ ПЕРАХОДЗЯЦЬ У ВЕДАННЕ ГІМЛЕРА

БЕРЛІН, 9 ліпеня. (Інфармацыя «Праўды»). Якую трываю віруючым логам падае настрай штурмавоў, выдзірае з таго факта, што штурмавыя атрады больш не даведзены на караванную службу ў канцэнтрацыйных лагерах...

ЛОНДАН, 9 ліпеня. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцыя Ройтэр з Берліна, канцлагер у Ораніенбургі перададзены ў веданне не штурмавоў, а тайнай паліцыі. На чытках рэарганізацыі звязана з тым, што ў гэтых лагерах знаходзіцца цыpher штурмавоў.

ЦЭНЫ НА ПРАДУКТЫ У ГЕРМАНІЎ ХУЖАЮЦЬ

БЕРЛІН, 9 ліпеня. (Інфармацыя «Праўды»). Гэты тыдзень праходзіць пад знакам хвалявых зруху цэннаў. Асноўныя клоцаты — слабаванне прамысловых цэнтраў ўрадавай паліцыі.

Як паведамляю «Берлінер тагблат», недахват будылі адуцаваць не толькі ў Берліне, але і ва ўсёй паўднёва-заходняй Германіі, а таксама ў Гамбургу, Лейпцыгу і іншых гарадах. Урад тэрмінова закупіць будылі ў Галандыі, Італіі і Італіі. Узвожная мыта на будылі зніжана з 6 да двух марак за павольныя цэнты.

У Берліне паранейшаму стаць чыргі за будылі. Цэны зноў падняліся на 25 проц. Становіцца ўскладняцца забаронай рабцы ў вёсцы самозагатоўкі.

ПРАЭС УКРАЇНСКІХ ФАШЫСТАУ У ЛЬВОВЕ

ЛЬВОВ, 9 ліпеня. (БЕЛТА). Сёння аднавілася суданне справы 14 членаў вышэйшай арганізацыі украінскіх нацыяналістаў «Юнак». Як вядома сарад пабудованых — забойца рабочыя савецкага наўпростаў у Львове т. МАЙЛАВА, Лемех і яшчэ двое — непасрэдных удзельнікаў арганізацыі самаху на савецкае консульства на Львове. Пракуратура схільна разглядаць асобных членаў арганізацыі калі не фізічным, то маральным судзельнікам самаху.

МІЖНАРОДНАЯ ХРОНІКА

Лейпцыгскі вярхоўны суд адхіліў прэйскурыю 6 польскіх адвакатаў аб тым, каб ім дазвалялі абараняць Тэльмаана на надыходзячым працэсе. На запярэнне карэспандэнта ТАСС адносна з'яўлення ў аэмаж ным доўж паўважэння аб абаронстве ў турме Тэльмаана, Льюдвіга Рон і А. Ошманга, прадстаўнікі германскага міністэрства прыгадвалі заклік, што гэтыя адвакаты не адпавядаюць сапраўдныя, таксама як і паведамленне аб абаронстве Тэльмаана.

УЗМАЦЕННЕ БАРАЦЬБЫ З ЯПОНСКИМІ АКУПАТАМІ У МАНЧЖУРЫ

БЕЙЛІН, 9 ліпеня. (БЕЛТА). Як паведамляюць у Манчжурый, горад Чанчунь завіт атрадам «бандытаў».

Гэтыя «бандытаў» акружыла раён СУНГОУ на возеры Цзібуху. У ЦІН-АНЕ ўзбудывалася частка гарнізон, якія пачалі спадзі казарму, разрабавілі паліцэйскі аўтамабіль і захапілі вытоўкі. Калі Шуняла ў вёсках Чылагу, убудывалася самаху рана, выступілі супроць японска-манчжурскага карага атрада. Лікмяжэжыка даходзіць да 300.

Атрад у 700 чал. пад камандаваннем У ЧЭНА, пад нававай арміяй выраставання радзімаў, пачаў на мясцінах Лацзігоу (у вярхоўі ракі Суфінхэ). Гарнізон і паліцыя ў Лацзігоу разаброся.

ВЫСТАУКА БОРЕЦКАЯ КНИГІ У ВАРШАВЕ

ВАРШАВА, 9 ліпеня. (БЕЛТА). Газеты з захапленнем адзначаюць бліскучую арганізацыю выставкі савецкай кнігі, вышэй мастацкай ўраваў савецкай кнігі і графікі, а таксама вядоўжыць колькасць экзэмпляраў, якія пачынаюць спецыяльна дабіваць савецкі ўрад у гэтай працы. Культурнае і культурнае за апошнія 3-4 гады.

ВАРШАВА, 9 ліпеня. (БЕЛТА). «КУР'ЕР Польшкі» пачаў на паводу выставкі савецкай кнігі: «Незвычайна і нават патрасаючае ўражанне робіць на наведвальнікаў выставка савецкай кнігі, кніжачка рысунка і плаката. З усіх выставак, якіх калі-небудзь наладжваліся ў Варшаве, выставка савецкай кнігі аўпамянаюць найбольш цікавай. Усе бачыць, што гэта не проста вывад, а вынік намагаўня і пастойнасці, з якімі СССР уваўся за прапаганду культуры і індустрыялізацыі сваёй краіны. СССР олоўжы скарнаста і перапрацаванне вяржэлючна багаты матэрыял, асабліва ў галінах народнага мастацтва і літаратуры, краязнаўства і ўсходняй цывілізацыі народаў азіяцкай часткі СССР».

«ПОЛЬСКА ЗБРОЙНА» надпрэслова, што вельваўра ліба ў 2000 экзэмпляраў, якія прадстаўляюць результаты за апошнія 3-4 гады, з'яўляюцца толькі невялікай часткай дасягненняў савецкай мастацка, ісь меншай і работнікаў паляграфіі за гэты перыяд. Яны можаць многаму навучніцка на выставкі савецкай кнігі — пачаў «КУР'ЕР Чырвоны» — выставка прадстаўляе цікавасць не толькі для літаратурна-кніжнага публіцы, але і для ўсіх тых, хто хоча расшырыць кода чытачоў і пакуцоў кнігі».

ПЕРШЫ ВЫПУСК БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА ІНСТЫТУТА НАРОДНАГА ГАСПАДАРКІ

ЦК КП(б)Б вітае новыя кадры спецыялістаў, якіх выпускае інстытут народнай гаспадаркі, прызначаны будаваць сацыялістычную гаспадарку ў БССР.

ПРЫВІТАННЕ СТАРШЫН СНК ТАВ. ГАЛАДЗЕДА

Вітаю выпускнікоў — новых спецыялістаў Інстытута народнай гаспадаркі і жадаю спехаў у будаўніцтве сацыялістычнай гаспадаркі.

СТАРШЫН СНК БССР ГАЛАДЗЕД. АД ЦК ЛКСМБ

ЦК ЛКСМБ вітае дзяржаўны партком, камсамольскую арганізацыю, прафесарска-выкладчыцкі персанал і выпускнікоў Інстытута народнай гаспадаркі з першым выпускам 60 эканамістаў, узаброных марксісцка-ленініскай тэорыяй і калектыўнай ведамі сраба спецыялістаў, мае надзвычайнае значэнне для народнай гаспадаркі БССР.

АД ДЗЯРЖПЛАНА БССР

Дзяржплан БССР шыра вітае Інстытут народнай гаспадаркі з прычыны першага выпуску спецыялістаў-эканамістаў, а таксама вітае новых спецыялістаў са сканчэннем ВНУ і выказвае ўпэўненасць, што яны з спеласцю справяцца з адказнай задачай будаўніцтва сацыялістычнай гаспадаркі.

17-ГА ЛІПЕНЯ — УСЕБЕЛАРУСКАЯ НАРАДА ПА АСАРТЫМЕНТУ

17 ліпеня прамадзц ЦК КП(б)Б, Нармаклегпром БССР і рэдакцыя «Звязды» склікаюць усебеларускую нараду па пытанню пашырэння асартыменту, паліпашэння асаонаў і якасці прадукцыі швейнай і аўтомай прамысловасці БССР.

На нараду выклікаюцца дырэктары, тэхнічныя дырэктары, скарпараты партыі і рэдактары шматтыражак наступных прадпрыемстваў:

- ВІЦЕБСК — «Сцяг індустрыялізацыі», імя Лекерта, «Профінтэр» і імя Елісеева. МЕНСК — «Окцябр», «КІМ», імя Кагановіча, «8-га сакавіка», «Большэвік», «Усход» і імя Тэльмана. ГОМЕЛЬ — «Комінтэрн» і «Труа». МАГІЛЕЎ — імя Валадарскага і скурзавод імя Сталіна. БАБРУЙСК — фабрыка імя Дзяржынскага. ОРША — Якаўлевіцкая тэкстыльная фабрыка. ДУБРОВНА — «Дняпроўская мануфактура».

ПРЫВІТАННЕ СТАРШЫН СНК ТАВ. ГАЛАДЗЕДА

Вітаю выпускнікоў — новых спецыялістаў Інстытута народнай гаспадаркі і жадаю спехаў у будаўніцтве сацыялістычнай гаспадаркі.

СТАРШЫН СНК БССР ГАЛАДЗЕД. АД ЦК ЛКСМБ

ЦК ЛКСМБ вітае дзяржаўны партком, камсамольскую арганізацыю, прафесарска-выкладчыцкі персанал і выпускнікоў Інстытута народнай гаспадаркі з першым выпускам 60 эканамістаў, узаброных марксісцка-ленініскай тэорыяй і калектыўнай ведамі сраба спецыялістаў, мае надзвычайнае значэнне для народнай гаспадаркі БССР.

АД ДЗЯРЖПЛАНА БССР

Дзяржплан БССР шыра вітае Інстытут народнай гаспадаркі з прычыны першага выпуску спецыялістаў-эканамістаў, а таксама вітае новых спецыялістаў са сканчэннем ВНУ і выказвае ўпэўненасць, што яны з спеласцю справяцца з адказнай задачай будаўніцтва сацыялістычнай гаспадаркі.

17-ГА ЛІПЕНЯ — УСЕБЕЛАРУСКАЯ НАРАДА ПА АСАРТЫМЕНТУ

17 ліпеня прамадзц ЦК КП(б)Б, Нармаклегпром БССР і рэдакцыя «Звязды» склікаюць усебеларускую нараду па пытанню пашырэння асартыменту, паліпашэння асаонаў і якасці прадукцыі швейнай і аўтомай прамысловасці БССР.

На нараду выклікаюцца дырэктары, тэхнічныя дырэктары, скарпараты партыі і рэдактары шматтыражак наступных прадпрыемстваў:

- ВІЦЕБСК — «Сцяг індустрыялізацыі», імя Лекерта, «Профінтэр» і імя Елісеева. МЕНСК — «Окцябр», «КІМ», імя Кагановіча, «8-га сакавіка», «Большэвік», «Усход» і імя Тэльмана. ГОМЕЛЬ — «Комінтэрн» і «Труа». МАГІЛЕЎ — імя Валадарскага і скурзавод імя Сталіна. БАБРУЙСК — фабрыка імя Дзяржынскага. ОРША — Якаўлевіцкая тэкстыльная фабрыка. ДУБРОВНА — «Дняпроўская мануфактура».

АДКРЫЛАСЯ УСЕБЕЛАРУСКАЯ ГАНДЛІВА-ТЭХНІЧНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

Учора ў 7 гадзінаў вечара ў клубе работнікаў калепарыяў і дзяржаўнага гандлю адкрылася першая ўсебеларуская гандлёва-тэхнічная канферэнцыя. На канферэнцыю прыбыла каля 350 дэлегатаў.

З Масквы прыехалі: прадстаўнік ЦК ВКП(б) тав. Ліфіц, ад Нармаксопа СССР т. Зябкоўскі, ад ЦК саюза работнікаў калепарыяў і дзяржгандлю — т. Барзін.

Канферэнцыя адкрыў загаловак савета-гандлёвага аддзела ЦК КП(б)Б тав. Кузельна. У прыздыму выбраў 55 чалавек: тт. Гілаво, Галадзе, Рыскін, Чарэвякоў, Саак'ян, Навальчук, Стукалаў, Кузельна, Іваню, Баскія, Ленінер, Круцік і інш. Сярод выбраваных таксама дэлегаты перадавых рабцоў, сельпа, раймагаў, работнікаў прылаўка.

У ганаровы прыздым выбран таварыш СТАЛІН, члены і кандыдаты палітбюро ЦК ВКП(б), тт. ЖДАНАУ і ГІКАЛО.

Бурнай асацівай сустрала канферэнцыя прапанову выбраць таварыша СТАЛІНА ганаровым старшынёй канферэнцыі.

З дэкадамі аб выкананні плана таварзаварту за першае паўгоддзе і задачах другога паўгоддзя выступілі старшыня прадстаўніцтва Беларускага тав. БАСКІН, дырэктары Беларуска тав. МАУШЫН-ЗОН і Белхаргандля тав. СЯМІНАУ.

Канферэнцыя паслала прывітальныя тэаграммы ЦК ВКП(б) — таварышу Сталіну, СНК СССР — тав. Молатаву, тт. Мікіяну і Зеленіама, ЦК КП(б)Б — тав. Гілаво.

Вызначна рэдакцыя газеты «Звязды» пратэставіла выпускнае спецыяльнае бюлетэні-малаткі, прысвечаныя рабоце віцебскай дэлегацыі на канферэнцыі.

ТАВ. ЛАНЦУКІ ПРЫБЫЎ У МЕНСК

Штурбундавоц Фітэр рабцоў рабочым аб лютэўскіх паўстаў у Аўстрыі. Лютэўскія барыкадныя баі скончыліся няўдама, але рабочыя жале Аўстрыі рыхтуюцца да новага паўстаўлення, якое будзе закончана не па-аўстрацкаму, а па-аўстрацкаму, гэта тав. Фітэр.

ПАПРАУКА

У «Звяздзе» № 160 ад 10 ліпеня ў аглядае друку «Чыноўнікі і газет» Украіна прыкра памылка. Пераб'яжана назва артысцкай рабчій газет. Замест «Ленінскіх» треба чытаць «Ленінскі прыаў».

ПРАМЫСЛОВЫ АДДЕЛ ЦК КП(б)Б НАРМАКЛЕГПРОМ. РЭДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА».

ВІЦЕБСКІ БЕЛАРУСКИ ДЗЯРЖАУЧЫ КІНО-ТЭХНІЧНЫ АБ'ЮДЗЕ АСЕНІ НАБОР

на і курс (6 адрываў ад вытворчасці) на кіно-тэхнічна і 30 кінакартэрака аддалены — па 30 чал. на кожнага. Нісэфінатарскае аддалення рыхтуе і ст. укароў на кінафікацыі і прасоўнічым кіно-фільмаў. Прымаюць прыёмнае аддалення рыхтуе кіно-тэхніку, студэнтаў забяспечваюцца спецыяльнымі і інтэрыамак. Да заявы прыкладзіце дакументы: заснаваную аякету, даведкі аб сацыяльным нахаджанні, сацыяльным становішчы, ўзросце, адноснах да вайсковай службы, здароўі, адукацыі, 2 фотакарткі і пашттыражак па 40 коп.

Прыём аўдэ да 20 жніўня, з 20-га да 25 жніўня іспытні па матэматыцы, беломове, фізіцы, грамадазнаўству і хіміі аб'ёме семігодкі. Запіскі — 3 і верасня.

Адрес: г. Віцебск, Капатэя, 93, кіно-тэхніку.

УСЕБЕЛАРУСКИ ІНДУСТРЫЯЛЬНЫ ТЭХНІЧНЫ БУДМАТЭРЫЯЛ: АБ'ЮДЗЕ АСЕНІ НАБОР

на 60 курс тэхніку рыхтуе высканвалі-фікацыя тэхніку па агульнавучэбных рабах, грубай механіцы, вучэбна-тэаграфіі і хіміі будмаатэрыяла. Курс імя чына А.Т. — індустрыяльна тэхніку зэса спецыяльна інтэрыамак, пасельніцка прылаўдзі (вадзяр, пастылізацыя). Ёсць студэнтаў, прымаюць. Студэнтаў у прыёмны да 50-і вышэй, у залежасці ад паспяховасці. Заявы прымаюцца да 10 жніўня.

Заявы прымаюцца да 10 жніўня. Прыём аўдэ да 20 жніўня, з 20-га да 25 жніўня іспытні па матэматыцы, беломове, фізіцы, грамадазнаўству і хіміі аб'ёме семігодкі. Запіскі — 3 і верасня. Адрес: г. Віцебск, Капатэя, 93, кіно-тэхніку.

Прыезд героя СССР т. Молакава у Менск

РБС. КОСТОМОЛОВИЧА

Учора праз Негарэлае праехаў, вярочуючыся з Англіі, герой Савецкага Саюза, слаўты ўдзельнік экспедыцыі па выраставанню чэлюскаў тав. МОЛАКАУ ВАСІЛІІ СЯРГЕЕВІЧ, аса сваёй жонкай.

На граніцы тав. Молакаў быў спаткан карэспандэнтам «Звязды», якім яны знайшлі:

— 3 таго, што было прадстаўлена на авіяцыйнай выставцы ў Лондане, мы амаль нічога новага і цікавага не маглі пачэрпнуць. Сярод шматлікіх экспанатаў вызначыўся аргіментальнасцю сваёй канструкцыі і дакладнасцю аддзелкі толькі адзін 24-цыліндравы мотор.

Што-ж датычыцца п'ятага майстарства, то асабіста звярчаю на славаўжэ з'яўляючы і інтэнт у стая паміж пілотамі. З влічэннем майстарства яны перастраіваюцца ў час паляту. Аднак, катастрофа, якая здарылася ў час маневру, выявіла, што пры дасягненні вядомых тэхніч. авіяцыйнай справы англіскай пільоты ўсё-ж неўзабаве праяўляюць нахочымасць і умнене хутка арыентавацца пры нечымнасці. Гэта акалічнасць і прывяла да пацэбіні 30 чэрвеня аднаго з удзельнікаў маневру.

Тав. Молакаў адзначыў цёплую і сардэчную сустрэчу, аказаную яму ў Лондане савецкай нацыяй і англійскай грамадчасцю. У гэты прыезд герояў Савецкага Саюза Таварыства прывяццў СССР індустрыя вечар сустрэчы, які прайшоў з влічэннем удзельнікаў.

Аб надзвычайнай цікавасці да героя Аргітнін сведчыць і той факт, што назав буржуазныя газеты змяшчалі шматлікія артыкулы і фотарэлі, прысвечаныя прыездзе савецкіх лётчыкаў. Адна з буржуазных газет пісала: «Калі-б Молакаў і Лееўскавіч не былі савецкімі лётчыкамі, яны былі-б сусветнымі героямі».

На вачах у Менску тав. Молакава спаткалі прадстаўнікі партыйных, савецкіх і грамадскіх арганізацый. Па іх запрашэнню тав. Молакаў затраўмаўся на лётку ў Менску для ўдзелу ў святкаванні 14-і гадавіны вызвалення БССР ад беспалічнаў.

Тав. МОЛАКАУ прасіў перадаць праз «ЗВЯЗДУ» брацкае прытаненне пратэтарам, капітанам і ўсім працоўным Савецкай Беларусі.

ТАВ. ЛАНЦУКІ ПРЫБЫЎ У МЕНСК

Штурбундавоц Фітэр рабцоў рабочым аб лютэўскіх паўстаў у Аўстрыі. Лютэўскія барыкадныя баі скончыліся няўдама, але рабочыя жале Аўстрыі рыхтуюцца да новага паўстаўлення, якое будзе закончана не па-аўстрацкаму, а па-аўстрацкаму, гэта тав. Фітэр.

ПАПРАУКА

У «Звяздзе» № 160 ад 10 ліпеня ў аглядае друку «Чыноўнікі і газет» Украіна прыкра памылка. Пераб'яжана назва артысцкай рабчій газет. Замест «Ленінскіх» треба чытаць «Ленінскі прыаў».

ПРАМЫСЛОВЫ АДДЕЛ ЦК КП(б)Б НАРМАКЛЕГПРОМ. РЭДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА».

ВІЦЕБСКІ БЕЛАРУСКИ ДЗЯРЖАУЧЫ КІНО-ТЭХНІЧНЫ АБ'ЮДЗЕ АСЕНІ НАБОР

на і курс (6 адрываў ад вытворчасці) на кіно-тэхнічна і 30 кінакартэрака аддалены — па 30 чал. на кожнага. Нісэфінатарскае аддалення рыхтуе і ст. укароў на кінафікацыі і прасоўнічым кіно-фільмаў. Прымаюць прыёмнае аддалення рыхтуе кіно-тэхніку, студэнтаў забяспечваюцца спецыяльнымі і інтэрыамак. Да заявы прыкладзіце дакументы: заснаваную аякету, даведкі аб сацыяльным нахаджанні, сацыяльным становішчы, ўзросце, адноснах да вайсковай службы, здароўі, адукацыі, 2 фотакарткі і пашттыражак па 40 коп.

Прыём аўдэ да 20 жніўня, з 20-га да 25 жніўня іспытні па матэматыцы, беломове, фізіцы, грамадазнаўству і хіміі аб'ёме семігодкі. Запіскі — 3 і верасня.

Адрес: г. Віцебск, Капатэя, 93, кіно-тэхніку.

УСЕБЕЛАРУСКИ ІНДУСТРЫЯЛЬНЫ ТЭХНІЧНЫ БУДМАТЭРЫЯЛ: АБ'ЮДЗЕ АСЕНІ НАБОР

на 60 курс тэхніку рыхтуе высканвалі-фікацыя тэхніку па агульнавучэбных рабах, грубай механіцы, вучэбна-тэаграфіі і хіміі будмаатэрыяла. Курс імя чына А.Т. — індустрыяльна тэхніку зэса спецыяльна інтэрыамак, пасельніцка прылаўдзі (вадзяр, пастылізацыя). Ёсць студэнтаў, прымаюць. Студэнтаў у прыёмны да 50-і вышэй, у залежасці ад паспяховасці. Заявы прымаюцца да 10 жніўня.

ВЫШЭЙ СЦЯГ ПРОЛЕТАРСКАГА ЛЕНІНСКАГА ІНТЭРНАЦЫЯНАЛІЗМА!

ПА ТОЙ БОК МЯЖЫ

Сілата, калі працоўныя масы БССР святкуюць 14-годдзе вызвалення ад беларускай акупацыі, беларускі нацыянал-фашысты рыхтуюцца да святкавання другой гадавіны — 15-годдзя захаваў Вільні «незалежны» войскам генерала Жэлігоскага.

Асноўны момант, характарызауючы сучаснае становішча мас на Заходняй Беларусі, гэта паглыбленне ГОЛАДУ сярод найбольшых мас і разам з гэтым застрэненне фашысцкага тэару, які што раз больш умявае МЕТАДЫ ГРАМАДЗЯНСКАЙ ВАЙНЫ для задушэння рэвалюцыйнага руху.

Паводле ўрадавых даных ужо ў студзені г. г. НА АДНОЙ ВІЛЕНШЧЫНЕ БЫЛО БОЛЬШ ЯК 200 ТЫСЯЧ ГАЛАДАЮЧЫХ, якія на толькі не мелі хлеба, але нават і бульбы пры асуджанні на іх годнае смерць. Цялыя паветы былі ахоплены эпідэміяй гадаючага тыфусу. Не лепш стала справа і на Палесці, асабліва на Піншчыне.

Голод пахараўся ў такіх размерах, што ўрад не мог умяваць аб ім. І вось у лютым г. г. на Вільні і другіх гарадах Заходняй Беларусі пераклічылі аграмадныя плакаты, падпісаныя «самі» вядомымі і другімі выдатнымі ўрадоўцамі, з заклікам да збору дапамогі гадоўцамі. Як у сапраўдніцы выглядала гэта кампанія дапамогі, расказаў піншчэцкім рабочым «Слово», якое піша, што ўсім гадоўцам дапамагчы не магчыма. Дапамога выдала нэвет на ўсім дзёньні, а толькі частцы з тых, якія вучацца ў польскіх школах.

СПАГНАННЕ ПАДАТКАУ ў рэах, ахопленых голодам, не толькі не было спынена, але прадоўжылася і прадоўжыцца з усёй рашучасцю.

Урад абцягаў праграму новага АСАДНІЦТА. У дачыненні да дэакульту тэрыторыі вядомыя жандары ўжо раней пасля іх на 35, новы план прадугледжвае ўсталяванне цэлых пасёлкаў па 10-15 гаспадарак з новых вайсковых асадніц. Гэтыя па сілкі павінны стаяць ірэнсіі польскай імперыялістычнай улады для ўтрымання свайго панавання на Заходняй Беларусі.

Заходняя Беларусь за ўсе гады панавання польскага імперыялізма была кранінай каланіяльнай эксплуатацыі. Чым больш паглыблялася польскае панаванне, тым больш павялічвалася эксплуатацыя польскага эканомічнага тэрыторыі, тым больш выражала прадоўжэнне гэтага панавання. Яна сказала гэта «Гэтыя панаванні».

Крызіс вучыць нас шукаць рынку збыту не толькі за граніцай, але і ўнутры краіны. А такім рынкам збыту для Горнай Сілезіі з'яўляюцца Іменна Усходняя Сілезія (г. зн. Заходняя Беларусь — А. А.).

Новага тут няма. Але на практыцы гэта ўмоўнае зацэпеннасць Заходняй Беларусі азначае: дельтэ павелічэнне эксплуатацыі працоўных 35 праз фінансавы капітал Польшчы.

Улады на задавальненне піншчэцкай усяіх беларускіх школ. Пад парговай штрафам прымушаюць бачыць аддаваць дзяцей у польскія школы.

Пры звальненні з працы ў чыгуначных і іншых ўрадавых установах і фабрыках у першую чаргу звальняюць беларусоў і літоўцаў.

Пацыфікацыі — крывавае наліц карных атрадаў паліцыі — сталі штодзёнай з'явай на Заходняй Беларусі. Пасля ўзброенага выступлення сільна Кобрыншчыны, на якое ўрад адказаў ваенна-паліцэйскім судам над рэвалюцыйнымі салдамі і работнікамі камуністай Рэгінай Каплан, хвала пацыфікацыі агарула ўсю Берасцейшчыну. Пацыфікацыямі-ж паліцыя ламала гераічнае забастойку лясарабу на Спонтнішчыне. У лютым г. г. ў вёсцы Какошыцы (Спонтнішчына) была праведзена пацыфікацыя за тое, што дзеці арганізавалі дэманстрацыю з дамаганнем школы на роднай мове.

Цяпер-жа ўведзены КАНЦЭНТРАЦЫЯНЫЯ ЛАГЕРЫ.

Каланіяльную палітыку польскага імперыялізма, нацыянальны ўціск мас паўночна падтрымлівае беларуская буржуазія.

Палітычныя партыі беларускай буржуазіі — «беларуская санцыяна» і «беларуская хрысціянская дэмакратыя» — і іх агенты ў БССР атрымалі моцны ўдар. Выкрыты іх праекатарска-шпіёнскія дзейнасці ў БССР, выкрыты праектарскія метады, якімі яны разбілі «Громаду», «Змаганне» і іншыя масовыя арганізацыі нацыянальна-вызваленчага руху на Заходняй Беларусі.

Але за апошні час новыя абставіны, уздым рэвалюцыйнага руху ў Польшчы і на Заходняй Беларусі і яго сустаной часткі — нацыянальна-вызваленчай барацьбы беларускіх мас, ВЫКЛІКАЮЦЬ ЯШЧЭ БОЛЬШУЮ АКТЫўНАСЦЬ БЕЛАРУСКІХ НАЦЫЯНАЛ-ФАШЫСТАў.

Беларуская буржуазія намагаецца перанесці гітлераўскія метады, гітлераўскі спосаб аітацыі і сярэд беларускіх мас.

Поруч з беларускай «нацыяналістычнай партыяй» створана «Беларуская нацыяналістычная сілкі», якая, пад ідэйным кіраўніцтвам Астроўскага праз сваю газету «Беларусь праца» сёе чорнасьценны шавінізм, антысемітызм, дэкую хлусню аб СССР.

Адначасова адбываецца НІБЫ раоіп паміж Астроўскім і Луцкім, прычынай якога БЫЦІМ з'яўляецца залішняя пакарнасць Астроўскага загадам ўрада.

У САПРАўДНАСЦІ ніякага прычынолага разыходжання паміж імі няма. Луцкім раіптам не змяніў сваёй прадэжнай шкуркі: і адзіні і другі верна служаць справе беларускай буржуазіі.

ГЭТЫЯ ПЕРАСОУКІ НІ У ЯКІМ ВІПАДКУ НЕ АЗНАЧАЮЦЬ ПРЫНЦЫПАВЫЯ БАРАЦЬБЫ, РАЗМЕЖАВАНЫЯ У АДЗІНІМ ЛАГЕРЫ БЕЛАРУСКАГА НАЦЫЯНАЛ-ФАШЫЗМА. Гэтыя перасоўкі з'яўляюцца вынікам з аднаго боку, БОЛЬШАЙ КАНСАЛІДАЦЫІ беларускай буржуазіі (беларускі нацыяналістычны камітэт), з другога — не

абходнасцю крыху запатаць рэпутацыю інваторных дзельцоў, якія заахадзілі сяміпраметаваны ў ачах мас у сувязі з масавай кампаніяй КПЗБ па выкрыццю прамакатарскай банды Луцкіска-Дарэвіна. Усе гэтыя перасоўкі — гэта новыя МАНЕўРЫ нацыянал-фашызма, якія павінны стварыць для яго новыя магчымасці ашукавання мас.

Усе групыкі беларускай буржуазіі АДНАДУШНА з южнін днём усе больш умяваюцца антысавецкае ціванне, пахыраюць усё больш брахню пра голод і ўціск у СССР і БССР.

На Заходняй Беларусі, як і ва ўсёй Польшчы, расце хвала забастойнак барацьбы, паступова ахапляючы усё большыя масы рабочых асноўных галін прамысловасці. Масавы забастойкі усё больш набываюць ПАЛІТЫЧНЫ характар. У часе забастоек рабочыя усё часцей выступаюць палітычныя патрабаванні: вызвалення палітычных вязняў, зварот страхаванні, адкрыцця ліквідаваных паліцыйскіх прафсаюзаў, у рабочых масах расце ўсвядомленне класовай сапідарнасці, што знаходзіцца вышэйшай у часта арганізаваных забастойнак сапідарнасці.

КПЗБ была арганізатарам і кіраўніком у лютым 3-месячнай забастойкі ў вёсцы Лясарубы, якая ахапіла больш як 130 вёсак Беларэстотчыны, Горавдзешчыны, Спонтнішчыны і іншых паветоў. Прычынай на Беларэстотчыне і ў Горавдзешчыне барацьба закочылася вялікай перамогай рабочых. У часе гэтай забастойкі партыя удалася аб'яднаць для супольнай барацьбы многія тысячы рабочых і сільна, беларусоў і паллякаў, пахыраюць барацьбу да выступлення ЗА ЗЯМЛЮ, супроць пацыфікацыі, за вызваленне арыштантаў, за школу на роднай мове, СУПРОЦЬ УСЕІХ СІСТЭМЫ ўціску і тэару.

Характэрным для сучаснага становішча з'яўляецца БЕЗУПЫННЫ ўЗРОСТ АУТАРЫТЭТА ПАРТЫІ сярод пролетарскіх і сільнінскіх мас.

Партыя усё больш здабывае аўтарытэт, як АДЗІНЫ ШЧЫРЫ АРГАНІЗАТАР АДНАЛІТНАГА ФРОНТУ РАБОЧАГА КЛАСА супроць буржуазіі.

Аднак, не глядзячы на гэтыя дасягненні, стан працы партыі адстае ад задач для. Арганізацыйнае становішча ў гарадах слабае ў параўнанні з уліпымі сярод рабочых мас. Барацьба з нацыянал-фашызмам не завядзе стаць на прычынавай вышні: разаблажэнне працяжна АСОБЫ, не паказваючы сувязі гэтых асоб з іх класам — беларускай буржуазіяй. Барацьба з нацыянал-фашызмам недастаткова звязана з барацьбай супроць нацыяналістычных уліпцаў у сваіх-іх 14-х гадовіна вызвалення Менска ад беларускай акупацыі з'яўляецца святам не толькі працоўных БССР, але і працоўных Заходняй Беларусі. Гэты дзень з'яўляецца на Зах. Беларусі днём мабілізацыі сіл для абароны боцькаўшчыны ўсіх працоўных СССР.

A. A.

КОМСАМОЛ У БАРАЦЬБЕ ЗА СОВЕЦКУЮ БЕЛАРУСЬ

Адной з найбольш гераічных старонак у гісторыі БСМБ з'яўляецца яго барацьба ў часы беларускай акупацыі і яго баваля работа ў падполлі.

Рабочыя і селянскія моладзі аднадушна адгукнулася на заклік партыі большавікоў і ўдара адстойвала поплеч з таварышамі ў якасці вольнага пачы тэрыторыі Савецкай Беларусі.

Незвычайні атрад віленскіх партыйцаў і комсамольцаў стрэміліся на працягу доўгага часу напор рэгулярнай арміі ворага. Гэты гераізм праўдліва мала абучаныя партыйцы і комсамольцы, мазацыя хлапцы і дзятучы. І толькі вышэйшы з паласы жорсткага баў, гэты атрад адрэзаў на прыбыццю ў Двінск звартаюцца ў ЦК БС(б)Б з просьбай аб пераводе яго на фронт для абароны Менска. Іх жадаанне задавальняецца.

10 мая Менскі камітэт пастанаўляе: «35 проц. арганізацыі мабілізаваць у Чырвоную армію». З мабілізаваных таварышоў была створана 4-я рота, якая ўзялася ў Менскі вартавы батальён. Астатнія члены арганізацыі ўдзельнічалі ў «атрад для асобных даручэнняў», які вёў барацьбу з дэзертырствам, контррэвалюцыяй, бандытызмам, арганізаваным у той час на Беларусі.

4 тыдні без арыштыку 4-я рота была ў баі. Гадоўныя, стамлены і абараныя, аднак, з вялікім энтузіязмам і рэвалюцыйнай адданасцю, мазацыя баўцы атрымлівалі доўгі час беларускай вайсковы перад тым, як яны ўступілі ў Менск. Тым ахвэр капітала гэта справа.

Камуністычныя арганізацыі, асабліва ў падполлі, не гадзячы на бізмерныя цяжкасці разартывае работу, збірае сілы для арганізацыі адпору акупантам. Арганізацыя партызанскага руху, выдзяляе работа на арганізацыі комсамола ў падполлі.

Адно з прыжжых пытанняў для партыйных арганізацый — мазацыя работы комсамола ў падполлі. Моладзь, не маючы вопыту і тэарыі, якую мелі старэйшыя таварышчэ-партыйцы, боліш часта правалывалася і пападала ў рукі ахранкі.

Арганізацыя была разбіта на групы па 5-6 чал. у кожнай. Адна група не павінна была ведаць аб рабоце другой, каб у выпадку арышту адной не была-б выкрыта ўся арганізацыя. Такая асяржэнасць мола сваю падставу. Але не гадзячы на гэта, былі правалы, у арганізацыю правазілі правакатары.

«Так, у Менскай комсамольскай арганізацыі аказаўся адрэані-правакатар, які выдур увесь падпольны комсамольскі камітэт і многіх комсамольцаў актывістаў. Гэта правакатар — ганаціст Кантаровіч. Па яго ўказанню быў арыштован увесь склад падпольнага камітэта і рад таварышоў, якіх вёў Кантаровіч. Дзесяці лепшых актывістаў комсамольцаў папалі ў кіпцюры беларускай ахранкі, якая паказваў жорстка, па ўсіх правілах сарпінскавай інквізіцыі; расправілася з арыштантамі таварышамі». (Л. Гурэвіч, «У падполлі», стар. 69-70).

Асабліва ацувалася дзейнасць правакатараў Менскай арганізацыі.

Тут мы мелі пэрую групу правакатараў — Газоўскі, Омбрыт, Росенштэйн, Платкін, Пшон; у Бабурыску — Родаў; у Ступку — Панамараў.

Вялікі адказную, сур'ёзную работу ў той час неслі комсамольскія арганізацыі. У іх абавязкі ўваходзіла: паддзіванне сувязі, г. зн. ахова падпольна-партыйных работнікаў ад агентаў ахранкі, нагляд за арыштантамі. Для гэтага усталяваліся пасты, якія павінны былі ведаць куды павядуць арыштантаў партыйцаў або комсамольцаў і даць весткі камітэту.

Не менш адказнай была работа па распаўсюджванню праграмнага «блнфу» (так зваліся праграмны). У адным Менску былі выпушчаны партызанскімі 4 лістоўкі. Некаторыя з іх даходзілі да 8 тысяч ахопнікаў. Больш 5 тыс. лістоўкаў было распаўсюджана на вёсцы.

Дзякуючы шырокай праветскай арганізацыйнай рабоце сярод беларускіх воек, было змава фактаў пераходу беларускіх салдат на наш бок. Трэба адзначыць, што ў гэтым напрамку правяла вялікую работу Ступіцкая нацыянальная арганізацыя РСМ, якая з'яўлялася групу беларускіх салдат перайоці на бок чырвоных. Але з-за правакатарскай дзейнасці правакатараў увесь склад арганізацыі быў арыштован. Па пастаёнае вайскова-палыгога суда 14 чалавек было расстраляна. 9-ці комсамольцаў расстраляў 9-ці чалавек мааладзтва быў заменен дзесяццю гадамі катары.

Вялікую дапамогу аказаў РБСМ, які арганізаваў часовы Цэнтральны Камітэт ЛКСМ Літвы і Беларусі і Камітэт Сувязі (які склаўся ў Смалянку з выхадзіх таварышоў). Пры дапамозе і кіраванні ЦК БС(б)Б і Літвы пры гэтым «Звезда» быў наладжан выхад старонкі пад назваю «Звезда моладзі», а таксама пачала выходзіць газета «Факел камунізма».

Іны інфармавалі комсамола Беларусі аб падпольнай рабоце арганізацыі, аб рабоце комсамола Савецкай Расіі і капіталістычных краін.

Многа мазадах героў-большавікоў зацнула за справу рабочага класа, за вызваленне Беларусі ад беларускай акупацыі. Таварышы Каменскі, Дзілроўскі, Маруся, Блюменталь, Падбярэскі, Гольштэйн і шмат іш., якія былі расстраляны агентамі польскай дэфэзвы, назаўсёды ўвайдуць у гісторыю ваяцкага камуністычнага руху.

Н. ЖЫДОВІЧ.

У БЕЛАПОЛЬСКОЙ АКУПАЦЫІ

(МЕНСКАЯ ГУБЕРНІЯ ПА РАСКАЗАХ АСОБ, ПРЫБЫўУШЫХ З БАБРУЙСКА)

Палітычныя жыццё аўсім забарона. Усё школы і вучылішчы закрыты. Пачаў функцыянаваць толькі польскія, але было аб'яўлена, што школы на другіх мовах могуць быць з асобнага дазволу ўлад адкрытамы на прыватныя сродкі. Усе польскія ачагі закрыты і дзеці беднага ў літаральным сэнсе гэтага слова выкінуты на вуліцу.

У Бабурыску і Менску функцыянуе старая паліцыя. Даўно знаёмая асобы вярнуліся на свае райёнышныя месцы. Акрамя таго, там нічога «справаў» павінаны жандармыя. Адпосны да павелічэння самай агіднага, асабліва да ўраду. Дзельтэ зваліцца хадзіць па вуліцах Бабурыска толькі да 6 гадзін вечара, але і днём вуліцы пустыя. Жандары паабгаюць лініі раз выходзіць са свайго дома, бачыцца іліваг з боку і ніякіх легіянераў, якія ватаўшны шматлікаў на гароду. Мужчыны аўсім не паказваюцца на

вуліцы, бо іх абіваюць і ўводзяць на розныя работы, як чыстка рэзых месц і іш. Нават французскія выданія камандантам аб асабавенні ад работы, не дапамагаюць: салдаты іх проста руцэ. У першыя дні ў Бабурыску ішоў пагадоўны грабеж, бо горад быў адна на тры дні ў распараджэнне салдат. Але і пачаў ішча так-сяк. Часта ў дом уваходзіць банда легіянераў, забіраюць электрычныя лампачкі, мова, вопратку і іншыя больш каштоўныя рэчы. Пры малейшым супраціўленні бізатасна абіваюць. Але затое ноччу творацца жахі. Пасля 6 гадзін вечара банды салдат урываюцца ў кватэры мірных жыхароў, абіваюць іх, робяць самачыннымі вобчыні і забіваюць рашуча ўсё, што пападае ім пад руку.

Але, калі ў горадзе творацца жахі, то ў вёсках—ішча большыя жудацы. У занятых паветах амаль няма наваляваных маладых дзятучат і немалыя партыі хлапцоў. Выратоўваліся ад палтэй толькі ўпекішныя ў дзень і часе набліжэння вайска. Нідзе ў сільна німа ні коней ні кароў. Ва ўсіх забрані хлеб і бульбу. Легіянеры нават арабкі ніякіны жарт з селянствам. Знаёмушы ў бабруцкіх рабочых казармаўхвалі соль, распрадалі яе селянам па 4 руб. за фунт, потым праходзячы на вёсцы, рэкавізавалі і забіралі вадкаўку ім соль.

Зымлю ў сільна забіраюць. У мабінкі ніякіх ранейшых памешчыні-ўласнікаў. Былі нават асобы замалдзіянскага калісара занятай вобласці паволае янога ўсе землі пераходзяць на ўласнасць памешчынкаў, маэмаоца, якая ёсьць у сільна, рэкавізавана ў свой час у памешчыкаў, павінна быць зварота рашуча «законаму» ўласніку.

НА ФОТО (зверху ўніз): 1. Трактар на рабоце. 2. Малочнае скіпаднай малочнікай. 3. Малодныя жытні на паліх БССР. 4. Трансформатар на пад'ёмнай устаюнка ў саўгасе «Новы быт», Менскага райна. 5. Ільнацэрабінка «Комсомолка» ў рабоце.

УНІЗЕ: ВЕРХНІ РАД — рабочы ласіпак Магілёўскай швейнавай фабрыкі. Інтуб харчавікоў іл Леніна ў Менску. Новы этадыні «Дынамо»

НІЖНІ РАД: нвартал новага Менска. У лясках фабрыкі «Окцбръ». Новы комунальны дом у Менску.

